

SAKARYA İL TARIM ve ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

2018 YILI FAALİYET ÖZETİ

SAKARYA
ARALIK-2018

SAKARYA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

İl ve İlçe Müdürlükleri Personel Durumu

Sakarya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 1 İl Müdürü, 3 İl Müdür Yardımcısı, 8 Şube Müdürü, 16 İlçe Müdürü yönetiminde toplam 516 personelle hizmetlerini yürütmektedir.

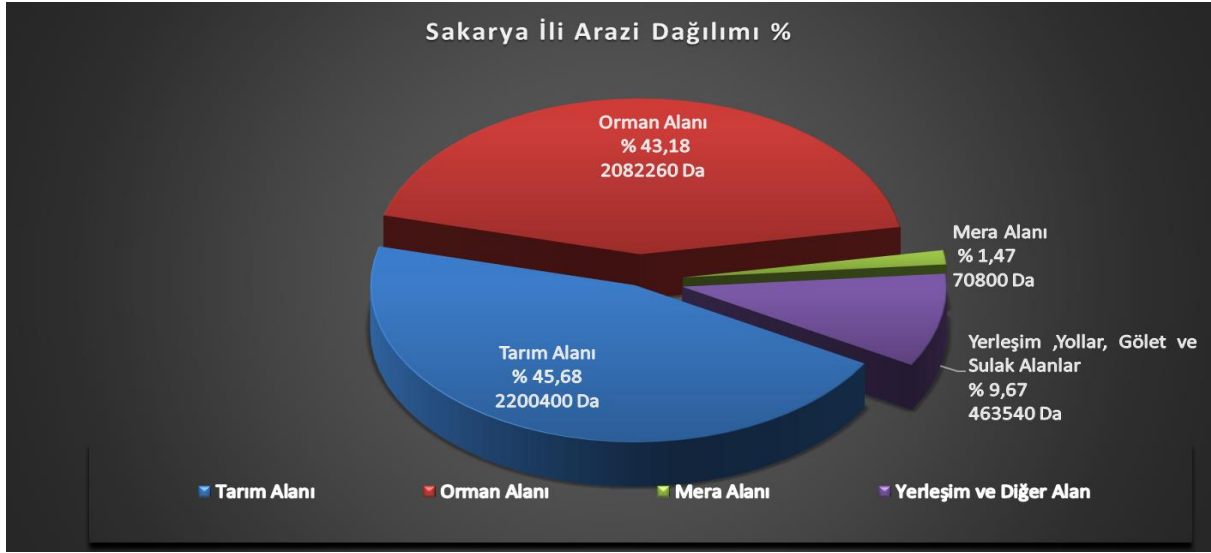
SAKARYA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	Ziraat Mühendisi			Gıda Mühendisi			Su Ürünleri Müh.- Balıkçılık Tek. Müh.		Veteriner Hekim			Ziraat Teknis/Tekn.		Vet. Sağ. Tekns/Tekn.	
	Norm	4/A	4/B	Norm	4/A	4/B	Norm	4/A	Norm	4/A	4/B	Norm	4/A	Norm	4/A
ARAZİ TOP. VE TARIM.ALT YAPI ŞB.MD	14	9	1	-	0	0	-	0	-	0	0	3	2	-	0
ÇAYIR, MERA VE YEM BİT.ŞB.		3	0	-	0	0	-	0	-	0	0	0	0	-	0
BİTKİSEL ÜRETİM VE SAĞ.ŞB.MD.	26	13	2	-	0	0	-	0	-	0	0	5	3	-	0
HAYVAN SAĞLIĞI YETİŞ.ŞB.MD.	4	0	0	-	0	0	-	0	19	8	6	-	0	5	3
BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ ŞB.MD.	-	0	0	-	0	0	8	7	1	0	0	-	0	-	0
KOORDİNASYON VE TAR.VER.ŞB.MD.	5	6	0	-	0	0	-	0	-	0	0	5	2	-	0
KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜT.ŞB.MD.	16	6	0	-	0	0	-	0	2	1	0	4	2	-	0
GIDA VE YEM ŞB.MD.	13	1	1	31	5	5	-	0	19	7	2	-	0	-	0
İL MÜDÜRLÜĞÜ TOPLAMI	78	38	4	31	5	5	8	7	41	16	8	17	9	5	3
ADAPAZARI	16	8	3	6	5	1	1	0	19	11	1	6	2	4	2
AKYAZI	12	4	4	2	0	1	2	0	12	6	0	5	1	3	2
ARIFIYE	4	4	1	1	1	0	-	1	2	2	0	2	2	2	1
ERENLER	9	7	1	2	4	0	-	0	9	6	1	6	2	2	0
FERİZLİ	9	1	3	1	0	1	-	0	5	1	0	6	1	3	0
GEYVE	15	2	5	1	0	1	-	0	8	3	3	9	1	3	2
HENDEK	15	8	3	2	0	1	2	0	13	8	1	5	2	3	1
KARAPÜRÇEK	4	3	0	-	0	0	-	0	2	2	1	2	0	2	0
KARASU	19	4	3	2	1	1	3	2	9	5	2	7	1	3	2
KAYNARCA	12	6	3	-	0	0	1	1	11	5	2	7	0	3	2
KOCAALI	18	3	4	1	0	0	1	0	4	2	1	5	1	2	2
PAMUKOVA	9	3	4	1	0	1	1	0	5	4	1	5	2	3	1
SAPANCA	5	3	1	2	2	0	1	1	3	1	0	2	1	2	1
SERDİVAN	6	6	1	3	3	0	-	0	5	4	0	3	3	2	1
SÖĞÜTLÜ	11	3	2	-	0	0	-	0	8	5	2	5	0	2	0
TARAKLI	5	1	1	-	0	0	-	0	4	0	1	4	1	2	1
İLÇELER TOPLAMI	169	66	39	24	16	7	12	5	119	65	16	79	20	41	18
İL NORM GENEL TOPLAMI	247	104	43	55	21	12	20	12	160	81	24	96	29	46	21
GENEL DOLULUK ORANLARI	%	59,5		%	60,0		%	60,0	%	65,6		%	30,2	%	45,7
TOPLAM NORM	624														
TOPLAM MEVCUT	347														
NORMA GÖRE MEVCUT DOLULUK	55,6														

İL MÜDÜRLÜĞÜ BİNA DURUMU

İl Müdürlüğü 1'i ana bina olmak üzere aynı yerleşke içerisindeki hazineye ait 3 binada hizmet vermekte olup, Hendek, Sapanca, Ferizli, Kocaali, Söğütlü, Taraklı, Karapürçek, Erenler İlçe Müdürlükleri Hükümet Konaklarında, Geyve, Pamukova, Karasu, Adapazarı, Kaynarca, Arifiye İlçe Müdürlükleri hazineye ait binalarda, Akyazı İlçe Müdürlüğü Ticaret Borsası binasında, Serdivan İlçe Müdürlüğü Belediyeye ait binada hizmet vermektedir. İl Müdürlüğümüze ait Kampüs içerisinde 5 adet Kamu Konutu ve 1 adet Konukevi, Ozanlar Mahallesinde ise 3 adet Kamu Konutu bulunmaktadır.

SAKARYA İLİ ARAZİ YAPISI

İldeki tarım alanları, Sakarya Nehrinin suladığı verimli alüvyial topraklardan oluşmaktadır. Arazilerin küçük ve parçalı olması; ildeki tarımsal faaliyetleri, birim alandan daha yüksek gelir elde edilebilecek alanlara yönlendirmiştir. İlimizde tarım işletmelerinin küçük ve arazilerin parçalı oluşundan dolayı sürdürülebilir üretim yapılması her geçen gün zorlaşmaktadır. Bu nedenle Aşağı Sakarya ovasındaki 59.000 ha. alanın toplulaştırılması özel önem kazanmıştır. Sulanabilir 93.000 hektar alanın 20.192 ha. sulanmaktadır.

TARIM ARAZİLERİNİN SULANABİLİRLİK DURUMU

Sulanabilir Alan(da)	Ekonomik Olarak Sulanabilir Alan (da)	Sulamaya Açılmış Alan (da)
930.000	728.080	201.920

Yer Altı Ve Yer Üstü Su Kaynakları İle Gerçekleştirilen Sulamalar			
Su Kaynağı	Devlet Sulaması (da)	Halk Sulaması (da)	Toplam Sulama (da)
Yer üstü	166.920	21.000	187.920
Yer altı	-	14.000	14.000
Toplam	166.920	35.000	201.920

ARAZİ DAĞILIMI

İldeki mevcut tarım işletmelerinde, genellikle bitkisel ve hayvansal üretim birlikte yapılmaktadır. İlin kuzeyinde fındık, orta kuşakta tarla ziraatı, güneyinde meyvecilik hakimdir. Son yıllarda etlik piliç yetiştiriciliği ile dış mekan süs bitkisi yetiştiriciliği hızla gelişmiştir. İl yüzey şekilleri, iklim ve doğal bitki örtüsü bakımından birbirinden farklı dört kesimden oluşmaktadır. I. Alt Bölge: Sakarya Nehri'nin içinden geçtiği Pamukova ve Geyve Ovalarının bulunduğu havza mikro klima özelliği göstermekte olup, narenciye dışındaki tüm ürünlerin (özellikle meyve ve sebze) üretimi için ideal özelliktedir.

Tarım Alanlarının Dağılımı	Dekar	%
Tarla Arazisi	841.510	38,2
Sebze Arazisi	79.941	3,6
Meyve Arazisi	881.205	40,0
Fındık	734.424	33,4
Bağ	48.108	2,2
Diğer Meyveler	98.673	4,5
Kavak	204.500	9,3
*Diğer Kullanım Amaçlı Arazi	193.244	8,8
Toplam	2.200.400	100

* Süs bitkisi arazisi, tescili yapılmamış alanlar, vasfını kaybetmiş tarım arazileri.

II.Alt Bölge: Akova olarak bilinen Adapazarı Ovası'dır. Adapazarı, Söğütlü ve Ferizli ilçelerini içine alan bölgedir. III.Alt Bölge: Samanlı Dağları'nın kuzeye doğru uzantısı olan Akyazı, Karapürçek, Hendek, Karasu ve Kocaali İlçelerini içine alan daha çok yayvan yapraklı orman ağaçları ile kaplı, fındık üretiminin yaygın olduğu bol yağış alan bölgedir. IV.Alt Bölge: Kocaali Platosunun doğuya doğru uzantısı olan alanı ve Kaynarca İlçesi'ni içine alır. Yer yer platolardan oluşur.

TARIMIN İL EKONOMİSİNDEKİ YERİ

İldeki tarımsal gelirden en yüksek pay hayvancılık sektörüne (broiler) aittir. Meyvecilik gelirleri içinde en büyük payı fındık almaktadır.

SEKTÖREL ÜRETİM DEĞERİ (2018)		
Üretim	Üretim Değeri (TL)	% Oranı
Hayvansal Üretim	3.009.791.548	55,1
Meyve Üretimi	1.610.134.250	29,5
Tarla Bitkileri Üretimi	532.585.290	9,8
Sebze Üretimi	285.202.600	5,2
Su Ürünleri Üretimi	24.580.084	0,4
Toplam	5.462.293.772	100,0

KİŞİ BAŞINA TARIMSAL GAYRİ SAFİ HASILA

Tarımsal GSH değerinin sektörel dağılımı incelendiğinde özellikle Kaynarca ve Taraklı İlçelerinin hayvansal üretimden elde edilen GSH değerinin bitkisel üretime oranla daha yüksek olduğu görülmektedir, Pamukova, Geyve, Sapanca, Kocaali ve Serdivan ilçelerinde ise tam tersi bir durum söz konusudur.

İlimizde 2018 yılı gelir hesaplamalarına göre kişi başına düşen tarımsal GSH 16.686 TL'dir.

TARIMSAL VERİLER

ÜLKESEL VE BÖLGESEL DEĞERLER			
Ürün Adı	Ülke	Oran	Bölge
Fındık (*)	1.nci	% 15	1.nci
Tavukçuluk(Broiler)	2.inci	% 12	1.nci
Ayva (Üretim Ortalaması)	1.nci	% 58	1.nci
Dış mekan süs bitkisi	1.nci	% 35	1.nci
Mısır (dane)	6.ncı	% 5	1.nci

(*) Uzun yıllar verim ortalaması.

Not: İlimiz; Etlik tavuk üretiminde Manisa'dan sonra 2.inci, Dane mısır üretiminde Konya, Adana, Mardin, Osmaniye ve Karaman'dan sonra 6.ncı sıradadır.

İLİMİZDE ÜRETİMİ YAPILAN ÖNCELİKLİ ÜRÜNLER

MISIR

Mısır insan gıdası ve hayvan yemi olarak kullanılmasının yanı sıra sanayide de alkol, ispirto, yağ, irmik vs. gibi ürünlerin üretiminde hammadde olarak kullanılmaktadır. Uzun yıllar ortalaması dikkate alındığında ilimiz, ülke mısır üretiminde 6. ncı sıradadır.

MISIR(2018)		
Ekiliş (Dekar)	Üretim (TON)	Verim (Dekar/Kg)
374.916	453.017	1.215
Türkiye Üretimi		5.700.000 TON
Sakarya	Türkiye Üretimindeki Payı (%)	5
	Türkiye Üretimindeki Sırası	6

SÜS BİTKİLERİ

SÜS BİTKİLERİ (Dış Mekan)		
Ekiliş (Dekar)		İşletme (Adet)
13.164		512
Türkiye Dikili Alan		36.263 Dekar
Sakarya	Türkiye Üretimindeki Payı (%)	36
	Türkiye Üretimindeki Sırası	1

İlkel yöntemlerle az sayıda ve kayıt dışı işletmelerde yapılan dışmekan süs bitkileri üretiminde, 2005 yılında uygulamaya konulan "Süs Bitkileri Üretimini Geliştirme Projesi" sonucunda ilimiz, modern teknoloji kullanımıyla ülkede marka haline gelmiş ve ihracatı her geçen gün artan konumdadır.

FINDIK

Ülkemiz fındık tarımında uzun yıllar ortalaması itibari ile dikili alanda ve üretimde 4.üncü, verimde 1.inci sırada olan ilimizde dikim alanı 73.000 hektardır.

FINDIK(2018)		
Ekiliş (Ocak)	Üretim (TON)	Verim (ocak/Kg)
36.184.650	74.843	2,068
Türkiye Üretimi		515.000 TON
Sakarya	Türkiye Üretimindeki Payı (%)	15
	Türkiye Üretimindeki Sırası	4

AYVA

Ayva yetiştiriciliği Geyve, Pamukova ve Sapanca Gölü çevresinde yoğunlaşmıştır. Sofralık tüketimi yanında tarımsal sanayiye hammadde olma özelliğiyle gerek anakentlere ve gerekse yaş meyve ihracatçılarına hitap eden bir meyve çeşidimizdir.

AYVA(2018)		
Ağaç Sayısı (Adet)	Üretim (TON)	Verim (kg/Ağaç)
987.692	101.883	103
Türkiye Üretimi		174.479 TON
Sakarya	Türkiye Üretimindeki Payı (%)	58
	Türkiye Üretimindeki Sırası	1

ET TAVUKÇULUĞU

Broiler yetiştiriciliğinde örnek sayılacak entegre firmaların bulunduğu ilimizde "sözleşmeli üretim modeli" yaygın olarak uygulanmaktadır. Ülkedeki broiler varlığının % 15 sine sahip ilimizde 2018 yılı itibariyle toplam 32.067.620 adet/dönem kapasiteli 1200 adet kümes bulunmaktadır. Toplam kapasite %85 doluluk oranında çalışılmakta olup broiler kanatlı hayvan varlığımız aşağıda tabloda belirtilmiştir.

ET TAVUKÇULUĞU (Broiler)			
2018			
Broiler Kapasite (Dönem)	Broiler Hayvan Sayısı (Dönem)	Üretim (TON)	Verim (Adet/Kg)
32.067.620	27.200.000	276.428	1,82
Türkiye Üretimi Kapasite			229.506.689 Adet/Devre
Sakarya	Türkiye Üretimindeki Kapasite Payı (%)	12	
	Türkiye Üretimindeki Kapasite Sırası	2	

TARIM İSTATİSTİKLERİ

Önemli Tarla Bitkileri ve Üretim Miktarları

Ürünler	2018		
	Ekim Alanı (da.)	Üretim (ton)	Verim (kg/da.)
Mısır (İkinci ekilişler dahil)	374.916	453.017	1.215
Buğday	124.853	41.934	336
Arpa	36.532	10.955	300
Ş.pancarı	6.690	38.517	5.757
Ayçiçeği	38.777	9.396	233
Yem Bitkileri	253.539	960.060	-

Önemli Sebze Ekiliş ve Üretim Miktarları

Sebzeler	2018		
	Alan (Da)	Üretim (ton)	Verim (Kg/Da)
Domates	8.537	34.290	4.017
Başlahana	6.448	24.685	3.828
Kıvırcık Marul	12.053	17.448	1.448
Ispanak	6.183	7.757	1.255
Barbunya Fasulye	4.182	3.828	915
Karnabahar	6.600	14.382	2.179
Karpuz	4.752	29.102	6.124

Önemli Meyve Ağaçlarının Sayısı ve Üretimi

Meyveler	2018		
	Alan (da)	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Üretim (Ton)
Fındık	734.424	36.184.650	74.843
Ayva	26.113	987.692	101.883
Ceviz	19.388	143.750	6.840
Elma	9.962	292.280	28.828
Şeftali	9.049	398.070	18.599
Kiraz	9.617	352.525	18.725
Bağ	48.108	-	79.012
Çilek	3.083	-	7.044

Önemli Yem Bitkileri Ekiliş ve Üretim Miktarları

Yem Bitkileri	2018	
	Alan (Da.)	Üretim (ton)
Silajlık Mısır	177.020	854.539
Yonca	30.685	52.962
Fiğ	21.243	16.176
Korunga	415	331
Diğerleri	24.176	36.052
Toplam	253.539	960.060

HAYVAN MEVCUTLARI

B. Baş	K. Baş	Kanatlı (Dönem)	Tek Tırnaklı	Köpek	Kedi
161.040	69.129	35.802.530	890	8.517	1.421

IRKA GÖRE B.BAŞ HAYVAN İSTATİSTİKLERİ

HAYVAN TİPİ	YÜZDESİ
Yerli	% 5
Melez	% 55
Kültür	% 40

Kanath İşletmeleri	İşletme Sayısı	Kümes Sayısı	Kapasite
Damızlık	32	188	2.233.008
Etlik (dönem)	807	1.200	32.067.620
Hindi (etlik)	36	41	44.350
Yumurtacı(Kapalı)	41	65	1.501.670
Yumurtacı(Açık)	56	66	188.025

YILLARA GÖRE HAYVANSAL ÜRETİM (TON)							
ÜRÜN	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kırmızı et	20.336	22.637	19.607	17.861	17.677	19.081	20.259
Beyaz et	189.146	214.702	229.808	241.690	261.737	266.108	276.428
Süt	280.419	274.990	269.103	247.894	245.253	265.646	282.141
Bal	998	775	663	574	697	635	669
Yumurta (Adet)	267.066.000	343.611.600	529.140.000	365.958.600	387.315.000	549.847.500	524.133.000

TARIMSAL TEŞVİK VE DESTEKLEMELER

SAKARYA İLİ YILLARA GÖRE TARIMSAL DESTEKLEMELER TABLOSU TL.			
DESTEKLEME GRUPLARI	KONU	2017	2018
BİTKİSEL ÜRÜN DESTEĞİ	MAZOT GÜBRE	17.592.899	
	MISIR	5.838.445	
	AYÇİÇEĞİ	571.873	
	YEM BİTKİSİ	5.141.138	
	FINDIK	81.936.126	
	İYİ TARIM UYGULAMALARI	-	
	ORGANİK TARIM	457.995,28	
	SERTİFİKALI FİDAN	203.122,32	308.312,48
	SERTİFİKALI TOHUM K.	191.280,18	197.666,65
	SERTİFİKALI TOHUM Ü.	121.158,00	
	ÇATAK	2.090.303,79	
	HUBUBAT	567.247	
	KÜÇÜK AİLE İŞT. DES.	13.646	
	BİYOLOJİK MÜCADELE	16.271	
KKYDP DESTEĞİ	EKONOMİK YATIRIM	10.132.693,80	5.010.000
	GENÇ ÇİFTÇİ DESTEĞİ	4.860.000,00	
	SULAMA	-	18.316,88
TARIMSAL DANIŞMANLIK	DANIŞMANLIK	375.000 TL	420.000
ÇİFTLİK MUHASEBE	-	21.000	54.600
HAYVANCILIK	ANAÇ MANDA DESTEKLERİ	119.000	
	MALAK DESTEKLERİ	31.200	
	ANAÇ KOYUN KEÇİ YETİŞ.	664.225	
	BUZAĞI DESTEĞİ	8.500.564	
	BESİLİK ERKEK SIĞIR	-	141.722
	HASTALIKTAN ARI İŞLET.	62.000	480.425
	İPEK BÖCEĞİ	207.850	75.520
	SU ÜRÜNLERİ	375.929	-
	GELENEKSEL KIYI BALIK.	44.750	-
	SÜT DESTEKLEMESİ	4.923.332	4.979.898
	SÜT TOZU	23.237.137	-
ARICILIK	615.740	667.030	
TOPLAM		168.536.925	12.353.491

Tarımsal teşvik ve desteklemeler kapsamında ilimizde 2004 yılında 26.126.465 TL destekleme ödemesi tahakkuk ettirilmiş iken 2017 yılı için 168.536.925 TL. tarımsal destekleme ödenmiştir. 2018 yılına ait müracaatlar tamamlanmış olup 2018 Aralık ayı itibariyle 12.353.491 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ**İthalat İşlemleri**

2017 yılı ithalat ve ihracat rakamları; 4133 adet ihracat işlemi (Bitki Sağlık Sertifikası), 29 adet Re-Export işlemi ve 179 adet ithalat işlemi (İthalat uygunluk belgesi) olmak üzere toplam 4341 adet işlemden oluşmaktadır

2018 yılı 1. Altı aylık ithalat ve ihracat rakamları; 2061 adet ihracat işlemi (Bitki Sağlık Sertifikası), 4 adet Re-Export işlemi ve 184 adet ithalat işlemi (İthalat uygunluk belgesi) olmak üzere toplam 2249 adet işlemden oluşmaktadır.

İthalat			
ÜRÜN	MİKTAR		
	2016	2017	2018
Mantar Miseli	1304 Ton	1414 Ton	450Ton
Dış Mekan Süs Bitkileri	1.468.799 adet	3.009.709 adet	1232163 adet
Bitkisel Ürün	-	132.492 Ton	261512 ton

Re-Export İhracat İşlemleri			
Re-Export İhracat			
ÜRÜN	MİKTAR		
	2016	2017	2018
Badem ve Ceviz İçi-Mantar Miseli-Çim Tohumu v.s.	407 Ton	615 Ton	52 ton

İhracat İşlemleri (Bitkisel)

İhracat			
ÜRÜN	MİKTAR		
	2016	2017	2018
İç Fındık ve Fındık ürünleri	65.849 Ton	68.321 Ton	32.648 ton
Yaş Sebze ve Meyve	20 Ton	-	-
Çeşitli Kuru Gıda (Maya, Mak. v.s.)	4.650 Ton	2.404 Ton	685 ton
Çeşitli Orm. Ür.(Parke, Kap.v.s.)	3.195 Ton	1825 Ton	218 ton
Dış Mekan Süs Bitkisi	411.000Adet	215703 adet	141068 adet
Tohum	69 Ton	93 Ton	51 ton

**İhracat İşlemleri (Hayvansal)
HAYVANSAL İHRACAT**

ÜRÜNLER	2017	2018
Kanatlı Eti İhracatı	18.057.717 Kg	35.278.193 kg
Süt ve Süt Ürünleri İhracatı	12.647.998 Kg	6.417.891 kg
Civciv ve Yumurta İhracatı	-	84.260 Adet
Yem İhracatı	156.000 kg	51.000 kg
Evcil Hayvan	15 adet	18 Adet
Canlı Hayvan(Tavuk)	-	-
Diğer(komposit)	8.000 Kg	103.250 kg

GIDA GÜVENLİĞİ Kayıt ve Onay İşlemleri

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 30. maddesine istinaden Onaya tâbi işletmelerin faaliyete geçmeden önce Bakanlığımızdan onay alması gerekmektedir. Kayıt işlemine tâbi işletmelerin ise faaliyetleri ile ilgili işletme kayıtlarını yaptırmak zorunluluğu bulunmaktadır.

Sakarya'daki imalat sanayinin sektörel dağılımına bakıldığında; işyeri sayısı, toplam istihdam ve katma değer oluşturma gücünde en yüksek paya sahip sektörün gıda sektörü olduğu görülmektedir.

5996 sayılı Kanun kapsamında izin verilen işletmeler ve yapılan denetim ve kontrol hizmetlerine ait tüm bilgiler 2011 yılı itibari ile Gıda Güvenliği Bilgi Sistemine kaydedilmektedir. Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi kayıtlarına göre İlimizde gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten **1081** işyeri ve gıda maddeleri satan ve toplu tüketime sunan yaklaşık **9141** işyeri bulunmaktadır.

Gıda Üretim, Satış ve Toplu Tüketim İşyerleri Denetimleri

Müdürlüğümüz tarafından yürütülen gıda denetim ve kontrol hizmetlerinin amacı; tüketici sağlığının korunması ve tüketiciye güvenli gıda arzının sağlanmasıdır.

Gıda kontrol görevlilerince gerçekleştirilen kontrol ve denetim hizmetleri, gıda maddelerinin taşıdığı riskle orantılı olarak yürütülen Yıllık Denetim Programlarının yanı sıra şüphe, tüketici şikayetleri, inceleme, izlenebilirliğin sağlanması, geri izleme, gözetim ve tetkik amaçları ile de gerçekleştirilmektedir

1 Ocak - 30 Kasım 2018 tarihleri arasında bu kapsamda **2838** üretim yeri, **10.646** satış ve toplu tüketim yeri olmak üzere toplam **13.484** işyeri denetlenmiş olup, **267** iş yerine toplam **1.423.694,00** idari para cezası uygulanmıştır.

Sektörün Adı	İşletme Sayısı	Toplam Denetim Sayısı	Numune Sayısı			5996 Sayılı Kanun Kapsamında		Cumhuriyet Savcılığına Suç Duyurusu Sayısı	Üretimden Men Sayısı
			Otlumlu	Otlumsuz	Sonuçlanmayan	İPCK Sayısı	İPC Tutarı (TL)		
Gıda Üretim (Kayıt Kapsamında)	924	2302	97	16	3	73	495.786,00	0	8
Gıda Üretim (Onay Kapsamında)	157	536	253	6	0	31	392.061,00	4	8
Gıda Satış ve Toplu Tüketim Yeri	9141	10.646	240	30	5	163	535.847,00	0	11
TOPLAM	10.222	13.484	590	52	8	267	1.423.694,00	4	27

▪ 1 Ocak- 30 Kasım 2018 tarihleri arasında yapılan işlemlere ait değerlendirme raporu

ALO 174 GIDA HATTI

174 Alo Gıda Hattı ile Gıdaya ilişkin her türlü şikayet ve talebi, Türkiye'nin her yerinde 174'ü Dünya tarımında önemli bir yere sahip olan ülkemizde güvenilir gıda kavramının benimsenmesi ve kamuoyu bilincinin geliştirmesi için Bakanlığımız öncülüğünde ilgili bakanlıklar (Millî Eğitim Bakanlığı, İşçileri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, Üniversiteler, Diyanet İşleri Başkanlığı, Genel Kurmay Başkanlığı) sektör, sivil toplum kuruluşları ve tüketicilerin de işbirliği ile 14.02.2009 tarihinde "Güvenilir Gıda Sağlık Yaşam" kampanyası tanıtım organizasyonu gerçekleştirilmiş, tüm Türkiye'de 174 ALO GIDA HATTI'nı hizmete geçirmiştir.

174 Alo Gıda Hattı ile Gıdaya ilişkin her türlü şikâyet ve talebi, Türkiye'nin her yerinde 174'ü çevirerek çağrı merkezine bildirilebilmektedir. Web tabanlı yazılım sayesinde talepler anında işleme alınarak ve en kısa sürede sonuçlandırılmaktadır. Başvuru sonucu,174 ALO GIDA tekrar aranarak ya da verilecek başvuru numarası ile www. alo174.gov.tr adreslerinden öğrenilebilmektedir.

2018 yılı 15 Aralık'a kadar toplam 488 başvuru yapılmış olup, yapılan işlemlerin sonuçları hakkında başvuru sahiplerine bilgi verilmiştir. Yapılan başvuruların 23 tanesi gıda kaynaklı vaka/salgın, 4 tanesi bilgi amaçlı,4 tanesi denetim memnuniyetsizliği ve 457 tanesi ihbar ve şikâyet olarak Alo Gıda Sisteminde kayıt altına alınmıştır.

Yapılan denetimler sonucunda 8 gıda üretim yerine, 18 satış ve toplu tüketim yerine ve 1 adet yem üretim ve satış yerine olmak üzere toplam 27 firmaya 94,850 TL cezai işlem uygulanmıştır.

Sektörler	Gelen Şikâyet Sayısı	5996 Sayılı Kanun Gereğince	
		İPCK adedi	Uygulanan İPC Miktarı* (TL)
Gıda Üretim Yeri	32	8	31,050
Gıda Satış ve Toplu Tüketim Yeri	455	18	45,419
Yem Üretim ve Satış yeri	1	1	18,381
TOPLAM	488	27	94,850

▪ Alo 174 Kapsamında yapılan faaliyetlerin dağılımı.

GIDA İHRACATI

Müdürlüğümüz tarafından 2018 yılı 15 Aralık'a kadar ki dönemde gerçekleştirilen gıda ihracatı sağlık sertifikalarına ait bilgiler ile AB Ülkelerine kuru meyve ihracatı amacıyla düzenlenen sağlık sertifikalarına ait bilgiler tabloda yer almaktadır. 2018 yılında Kasım ayı sonuna kadar ki dönemde toplam 69 adet geri dönen ürün bildirimini alınmıştır.

Sertifika Sayısı	Adet	Miktar (Ton)
Gıda Sağlık Sertifikası	1768	28.853,223
AB Kuru Meyve İhracatı Sertifikası	2608	46.718,14

2018 yılı Kasım ayı sonuna kadar Gıda İhracatında düzenlenen sertifika sayısı ve adedi

GIDA İTHALATI

11 Mart 2017 tarihli 30004 sayılı resmi gazetede yayınlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığına ait Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Kontrolüne Tabi Belirli Ürünlerin Girişine Yetkili Gümrük İdareleri ile Resmi Kontrollerini Yapmaya Yetkili İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin EK-5 inde Sakarya İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Karasu Limanından Türkiye Gümrük Bölgesine giriş yapan eşyanın resmi kontrollerini yapmaya yetkilendirilmiştir.

2018 yılı 15 Aralık'a kadar yapılan ithalatlardan 57 gıda, 64 yem olmak üzere toplam 121 ithalat gerçekleştirilmiştir. Bu ithalatlar Rusya başta olmak üzere Kazakistan,Ukrayna,Bulgaristan ve Romanya'dan gerçekleştirilmiştir.

Ürün	Adet	Miktarı (Ton)
Yemlik Mısır	42	140.429,52
Yemlik Soya Fasulyesi	10	59.051,08
Ayçiçeği Küspesi	10	41.378,31
Yemlik Buğday Kepeği	2	6.082,72
Gıdalık Mısır	4	10.254,86
Ekmeklik Buğday	38	125.438,77
Makarnalık Buğday	15	55.456,58
Toplam	121	438.091,83

OKUL SÜTÜ PROJESİ

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığının müşterek yürüttüğü Okul Sütü Projesi kapsamında Bakanlığımız Koordinatörlüğünde, 2017-2018 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde Ülke genelinde 200 ml yağlı sade uht süt dağıtımı yapılmıştır. İlimiz sınırlarında faaliyet gösteren ve Bakanlığımızca uygun görülen firmalarda üretilen her parti üretim için Müdürlüğümüz Kontrol görevlilerince numune alınmış ve ilgili laboratuvarlarda analizleri yaptırılmıştır. Bu kapsamda üretici firmalardan (Ak Gıda) toplam **169** adet numune alınarak analizleri yapılmak üzere yetkili laboratuvarlara gönderilmiştir. Yapılan analizler neticesinde uygunsuzluklar tespit edilen 2 parti okul sütününün dağıtımına izin verilmemiş olup, herhangi bir olumsuzluk tespit edilmemiş sütlerin dağıtımına izin verilmiştir.

YEM KONTROL ve RUHSATLANDIRMA HİZMETLERİ

İlimizde Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış 14 adet karma yem fabrikası, 7 adet hayvansal kökenli yem üreten rendering tesisi (et-kemik unu, kümes hayvanları artıkları unu), 4 adet kendi yemini üreten çiftlik, 2 adet arı keki üretimi yapan imalathane, 12 adet bitkisel sanayi yan ürünü üretimi yapan işletme, 1 adet ev hayvanı yemleri üreten imalathane ve 3 adet yem katkı ve premiks üretimi yapan işletme ve 2 adet hammadde işleyen işletme mevcuttur.

İlimizde 2018 yılı 15 Aralık'a kadar Bakanlığımız tarafından onay/kayıt verilen 3 adet yem katkı ve premiks üreten fabrika, 14 adet karma yem fabrikası, 44 adet onaylı yem bayii ve 310 adet kayıtlı yem bayii bulunmaktadır.

İl ve ilçe müdürlüğümüz yem kontrol görevlileri tarafından 2018 yılı 15 Aralık'a kadar toplam 537 adet denetim yapılmıştır. İlimiz merkez ve ilçelerinde faaliyet gösteren yem bayileri, çiftlikler ve yem fabrikalarından toplamda 300 adet yem numunesi alınmış ve analizleri yaptırılmıştır. Söz konusu işletmelerde yapılan denetimler ve alınan numuneler sonucunda 8 adet idari para cezası kesilmiştir.

Biyogüvenlik Kurulu Kararı doğrultusunda ve Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve ürünlerine (GDO) dair yönetmelik kapsamında 6 adet yem numunesi alınmış ve 7 adet GDO'lu yem ürünü takibi yapılmıştır.

Denetlenen ve numune alınan iş yerleri	İş yeri sayısı	Ruhsat iptali	Yapılan denetim	Alınan numune	IPCK
Karma yem fabrikası	14	1	96	71	3
Kökeni hayvansal olan yemleri imal eden fabrika (Rendering)	7	0	17	8	3
Ev hayvanı yemleri üreten imalathane	1	1	3	0	0
Yem Katkı ve Premiks üretim imalathanesi	3	1	10	4	1
Kayıtlı yem satış bayileri	354	13	229	29	1
Çiftlik	1493	-	182	188	0
Toplam	1872	16	537	300	8

2018 yılı 15 Aralık'a kadar yem kontrol hizmetleri değerlendirme tablosu

EĞİTİM ÇALIŞMALARI

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununu, ilgili yönetmelikler ve talimatlar hakkında sektörün ilimizdeki temsilcilerine yıl genelinde muhtelif zamanlarda eğitimler düzenlenerek, kanun maddelerindeki değişiklikler, yeni yürürlüğe giren yönetmelikler, sektörde uygulamada var olan sorunlar hakkında bilgi alışverişine yönelik toplantılar düzenlenmiştir. Bu bağlamda Şube Müdürlüğümüz tarafından il ve ilçe müdürlüğünde gıda kontrol hizmetlerinde görev yapan 52 adet personele 5996 sayılı kanun ve ilgili yönetmelikler hakkında hizmet içi eğitim verilmiştir.

Ayrıca İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri koordinatörlüğünde, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile beraber kararlaştırılan İlk ve Orta Öğretim öğrencilerine 15 Aralık itibari ile toplam 86 okulda, 97 eğitim düzenlenmiş ve 5605 öğrenciye bilinçli gıda tüketimini öğretmek amacıyla gıda güvenliği konusunda eğitim verilmiştir.

BİTKİSEL ÜRETİM ÇALIŞMALARI

TOHUMCULUK KANUNU İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

5553 sayılı tohumculuk kanunu kapsamında Müdürlüğümüzce yürütülen çalışmalarda; İlimizde tohum ve fidan üreten kurum ve kuruluşların, tohum bayilerinin her türlü denetimi yapılmakta ayrıca tohumluk bayilik belgesi verilmesi, tohum kuruluşlarının yetkilendirilmesi, üretici belgesi düzenlenmesi, tohumluk ihracat ve süs bitkileri ithalat işlemleri de yapılmaktadır.

SERTİFİKALI TOHUM ÜRETİMİ

YILI /TÜRÜ	2016	2017	2018
	ALAN (DA)	ALAN (DA)	ALAN (DA)
Buğday	1282,78	1078,87	1366,63
Arpa	78,52	131,99	195,77
Mısır	-	-	-
Kabak	33	19,6	40
Ayçiçek	7,49	-	-
Kuru Fasulye	1	5	1,25
TOPLAM	1402,79	1235,46	1603,65

İlimizde toplam 130 adet tohum bayisi bulunmaktadır. Bu bayilere 2018 yılında 130 denetim yapılmıştır.

BİTKİ PASAPORT KAYIT SİSTEMİ FAALİYETLERİ

12 Ocak 2011 tarih ve 27813 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Bitki Pasaport Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkındaki Yönetmelik ve buna bağlı talimatlar kapsamında, İlimizde sebze fidesi, yemeklik patates, çim, fidan ve özellikle yoğun bir şekilde yetiştiriciliği yapılan süs bitkileri üreticileri kayıt altına alınmaya başlamıştır. 2018 sonunda Bitki pasaport Kayıt Sisteminde 75 işletme kayıtlıdır. Bunların sektöre göre dağılımı aşağıdadır:

Süs bitkisi üreticisi	73
Fidan satıcısı	1
Meyve fidanı üreticisi	1

Kayıt altına alınan operatörlere 2018 yılında 154 denetim gerçekleştirilmiştir. Denetimlerde yapılan detaylı incelemelerde görülen eksiklikler üreticilere bildirilmiş, satışa hazır bitkilerinin pasaport basım izni verilmiştir.

Birlik ve kooperatif bünyesinde 117 süs bitkisi üreticimiz kayıtlıdır.

İlimizde 5 operatöre Bitki Pasaportu Basma yetkisi verilmiştir.

Bu üreticilerimiz; 4428,84 dekar alanda süs bitkisi, 2,33 dekar alanda meyve fidanı üretimi olmak üzere toplam 4431,17 dekar alanda üretim yapmaktadır.

GÜBRE BAYİLERİNE YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALAR

2018 yılı ocak ayı itibari ile Gübre Takip Sistemine geçilmiş olup aşağıdaki tabloda belirtilen veriler Nitratlı gübrelerin, sistemden alınan ilçe verileridir. 2018 yılında ilimizde satılan gübre miktarları.

Sıra	Gübre Adı	Tüketim Miktarı (ton)
1	CAN Kalsiyum Amonyum Nitrat %26	5282
2	Potasyum Nitrat	7,18
3	Amonyum Nitrat %33	15,45
TOPLAM		5.304,63

Gübre Bayilerinin Denetimi;

05.02.2016 tarih ve 29615 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan yönetmelik değişikliği ile kişi ve kuruluşlara gübre dağıtıcılık belgesi alma zorunluluğu getirilmiştir. Yönetmelik gereği 205 kişi veya kuruluşa gübre dağıtıcılık belgesi verilmiştir.

2018 yılında program gereği 15 Adet Kimyevi Gübre numunesi alınarak analize gönderilmiştir. Piyasa denetimlerde ise 205 adet gübre bayisinin denetimi gerçekleştirilmiştir.

CATAK PROJESİ

23 Mayıs 2014 tarih ve 29008 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre Amaçlı Tarım Arazilerini Koruma (ÇATAK) Programını Tercih Eden Üreticilerin Desteklenmesine Dair Karar ile ilimize 16.800 dekarlık alan tahsis edilmiştir.

Pamukova, Geyve, Serdivan ,Söğütlü, Ferizli, Arifiye , Taraklı , Karasu ve Sapanca İlçeleri hassas bölge olarak ÇATAK projesinde yer alan ilçelerimizdir.

Hassas bölge olarak uygun görülen bu İlçe ve bağlı mahallelerinde uygulanacak olan Çevre Amaçlı Tarımsal Arazilerin Korunması (ÇATAK) Projesiyle tarım arazilerinde toprak ve su kalitesinin korunması, yenilenebilir doğal kaynakların sürdürülebilirliği ve yoğun tarımsal faaliyetlerin olumsuz etkilerine yönelik tedbirlerin alınmasını amaçlamaktadır.

2016-2017-2018 yılında toplam uygulama alanı 16,565 dekar olarak gerçekleştirilmiştir. Çatak Projesinde yer alan 797 çiftçimize 2.020.555,89 .-TL ödeme icmalleri 2018 Aralık ayı içerisinde gönderilmiştir.

İYİ TARIM UYGULAMALARI

İlimiz sınırları içerisinde İyi tarım Uygulamaları faaliyetleri meyvecilik ve kümes hayvancılığı adı altında artarak devam etmektedir. Kontrol Sertifikasyon Kuruluşları ile irtibata geçene üreticiler, grup veya bireysel olarak sertifikasyon alma sürecini başlatıp, müdürlüğümüz bünyesinde faaliyet gösteren İyi Tarım Uygulamaları Birimi tarafından yapılan kontrollerle takip edilmektedirler. 2018 yılı denetimleri ürün hasatları ile birlikte yapılmıştır.

	Bitkisel Üretim		Hayvansal Üretim	
	Üretici Sayısı	Alan (d a)	Yetiştirici Sayısı	Kanatlı Sayısı
2013	267	7.315		
2014	321	10.348	----	----
2015	604	29.927	130	8.761.516
2016	956	34.827	142	9.850.516
2017	1451	44.795	122	33.053.750
2018	1273	38.033	125	30.814.426

ORGANİK TARIM ÇALIŞMALARI

Üreticilerimiz sertifikasyon kuruluşları ile sözleşme yaparak organik tarım sertifikası almakta ve üretim yapmaktadırlar.

Yılı	İlçe sayısı	Köy Sayısı	Çiftçi sayısı	Organik tarım alanı (da)
2010	7	19	107	3.639
2011	9	25	97	3.942
2012	8	22	86	3.558
2013	5	14	37	1.784
2014	5	16	65	2.100
2015	4	12	79	2.643
2016	4	12	222	5.927
2017	8	47	398	9.477
2018	6	62	347	9.037

FINDIKTA REKOLTE TAHMİNİ ÇALIŞMALARI

Ülkemizin önemli ihracat ürünlerinden biri olan fındıkta rekolte tahmini her yıl, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüz başkanlığında, Üniversiteler, TMO, Fiskobirlik, Ticaret Borsası, Ticaret ve Sanayi Odası, Ekonomi Bakanlığı, İhracatçılar Birlikleri, Ulusal Fındık Konseyi ve Ziraat Odası temsilcilerinin katılımı ile oluşturulan Fındık Rekolte Tahmin Komisyonu tarafından çotanak sayımı ile yapılmaktadır.

Bakanlığımızın emirleri gereği 16 ilde yapılan bu çalışmaya, ilimizin bütün ilçelerinde yapılmıştır. Rekolte tahmininde; Fındık Rekolte Tahmin Komisyonu ile birlikte çotanak sayımının hangi bahçelerden nasıl yapılacağı konusunda metot birliği oluşturularak saha çalışmaları gerçekleştirildi. 2018 yılı temmuz ayında yapılan çalışmalar sonucunda rekoltenin 77.884,36 ton olacağı belirlenmiştir.

BİTKİ KORUMA VE KARANTİNA ÇALIŞMALARI

İlimizde üretimi yapılan kültür bitkilerinde görülen hastalık, zararlı ve yabancı ot mücadelesi, Zirai ilaç bayileri ruhsatlandırma ve kontrol işleri, bitkisel ürün ihracat ve ithalatında zirai karantina çalışmaları, fidan üretiminin zirai karantina yönünden kontrolü ve ruhsatlandırılması çalışmaları sürdürülmektedir. 2018 programında gerçekleşen pestisit denetimi Ayva, üzüm, mantar, marul, çilek, armut, şeftali, kivi, erik ürünlerinden 151 numune alınarak pestisit kalıntısı bakımından analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre 7 üründe kalıntı tespit edilmiş ve cezai işlem uygulanmış, 8 ürüne de hasat geçiktirme işlemi uygulanmıştır. 2018 yılında 104 adet bitki koruma ürünleri satan bayisi olup yıl içinde 104 adet denetim gerçekleştirilmiştir ayrıca 112 zirai mücadele alet ve makine satışı yapan bayi bulunmakta olup 160 adet kontrol ve denetimi yapılmıştır.

SÜNE SÜRVEY VE MÜCADELE ÇALIŞMALARI

İlimizde Süne sürvey ve mücadele çalışmalarına 18.04.2017 tarihinde başlanılmıştır. Adapazarı-Serdivan, Kaynarca, Söğütlü, Ferizli, Taraklı, Geyve, Pamukova ilçelerinde olmak üzere

7 ilçede 23 teknik personelden oluşan 7 ekipler toplam 71 köyde sahada survey çalışmaları yürütülmüştür. Yürütülen survey çalışmaları 15.06.2017 tarihinde sonuçlandırılmıştır.

%73.57 yüksek parazitlenme oranı tespit edilmesi sebebiyle kimyasal mücadele yapılmamıştır. Mücadele yapılmayan alanlarda süne survey çalışmalarının başarısını ölçmek amacıyla hasat sırasında alınan 35 buğday numunesinde yapılan emgi analizi sonucunda % 0,93 emgi oranı tespit edilmiştir.

TAHMİN VE ERKEN UYARI ÇALIŞMALARI

Tarımda çok üretim kadar, üretim yönteminin sürdürülebilir tarım ilkelerine uymasına, toprağı, suyu, havayı korumasına, çevre dostu olmasına dikkat edilmelidir. Bu bakımdan gereğinden fazla zirai ilaç kullanarak hem çevre kirlenmelerine hem de maliyet yükselmelerine engel olacak **“Elektronik Tahmin ve Erken Uyarı Sistemleri”** devreye konulmuştur.

Bu amaçla ilimizde 2002 de Tahmin ve uyarı istasyonları kurulmuş ve çalışmalar bu doğrultuda devam etmektedir. Hava sıcaklığı, orantılı nem, yaprak ıslaklık süresi, günlük yağış miktarı, toprak nemi gibi veriler bir merkezde toplanarak değerlendirilmiştir. Sisteme uygun bilgi sayar programlarında değerlendirilen bu veriler sayesinde her ürün için ayrı ayrı olmak üzere hastalık ve zararlılarla en etkili mücadele zamanı belirlenmiştir. Saha kontrolleri ve Çiftçi görüşmeleri için Mart başından başlanmak üzere haftanın 3 veya 4 günü (Pazartesi, Salı, Perşembe, Cuma günleri) bölgeye gidilmiştir. Bu gidişlerde hem bahçe kontrolleri hem de yoğun bir şekilde önceden belirlenen tarihlerde toplantılar düzenlenmiştir ve bire bir çiftçi görüşmeleri sürdürülmüştür. Birebir çiftçi eğitimleri bizzat bahçelerde görerek uygulandığından daha verimli olmuştur. Bu bağ ve bahçeler vejetasyon öncesinden başlanmak üzere haftada bir, feromon tuzakların asıldığı 07.03.2018 tarihinden itibaren ise haftada dört gün kontrol edilmiştir. Bu kontroller ve meteorolojik verilerin değerlendirilmesi sonucunda şekillenen **‘ilaçlama uyarıları’** çiftçilerimizin cep telefonlarına SMS yoluyla ulaştırılmıştır. Ayrıca yine bu bölgelerimizde 9 adet mini iklim istasyonumuz bulunmaktadır.

Halihazırda Elektronik Tahmin ve Erken Uyarı Sistemi **Pamukova, Geyve, Serdivan, Erenler** ve **Ferizli** olmak üzere 5 ilçemize hitap etmektedir.

Elektronik Tahmin ve Erken Uyarı İstasyonlarının toplam sayısı **9** olup bulunduğu İlçe ve mahalleler şu şekildedir.

Pamukova	-
(Çardak, Mekece, Özbek, Şeyhvarmaz)	Geyve
	- (Merkez, Doğantepe)
Erenler	- (İl Müdürlüğü Kampüsü)
Serdivan	- (Yukarıdereköy)
Ferizli	- (Abdürrezzak)

Çardak, Mekece, Yukarıdereköy, Abdürrezzak mahallerinde bulunan 4 adet istasyon 2012 ve 2017 tarihlerinde hizmete girmiştir.

Halihazırda Elektronik Tahmin ve Erken Uyarı İstasyonlarının bulunduğu bölgelerde çalışılan ürün grupları ve çalışmaların kapsadığı alanlar şu şekildedir.

Ayva (22750 da.) , Elma (5700 da.) , Bağ (38.000 da.) , Zeytin (6500 da.) Ayrıca Armut, Ceviz, Kiraz ve Şeftalide çalışılan ürün grupları arasındadır.

Çalışma Konuları ;

- Elmada İç kurdu, Kara Leke, Ateş Yanıklığı
- Ayvada İç Kurdu, Doğu Meyve Güvesi
- Bağda Mildiyö, Salkım Güvesi, Külleme, Kurşuni Küf
- Zeytinde Halkalı Leke Hastalığı, Zeytin Güvesi, Zeytin Sineği
- Armutta Karaleke ve İç kurdu
- Cevizde İç Kurdu ve Antraknoz
- Şeftalide Filiz güvesi ve Doğu Meyve Güvesi
- Kirazda Kiraz Sineği ve Monilya

ENTEGRE MÜCADELE VE EKÜY

Bağda Entegre Kontrollü Ürün Yönetimi Uygulamaları;

2012 yılında İlimiz Entegre Mücadele Programına alınan Bağda EKÜY ve Entegre Mücadele çalışmaları 2018 yılında da 3 yıl devam edecek şekilde programlanmıştır. 2018 yılında Geyve ve Pamukova İlçelerimizde 11 köyde, 320 da alanda uygulanmıştır. 2019 yılında da yine 20 çiftçi ile 320 dekar alanda uygulamaya devam edecektir. Proje 2020 yılı sonunda tamamlanacaktır.

Ayvada Entegre Uygulamaları;

2018 yılında İlimizde Entegre Mücadele Programına alınan Ayvada Entegre Mücadele çalışmaları; Geyve ve Pamukova İlçelerimizde 12 köy 20 çiftçi toplam 330.345 da alanda uygulanmaya başlanmıştır. Konu ile ilgili 14 köyde çiftçi eğitim toplantıları düzenlenerek, çiftçilerin Entegre mücadele konusunda bilinçlenmeleri ve Entegre çalışmaların yaygınlaştırılması sağlanmıştır. 2019 yılında 20 çiftçi ile 330 dekar alanda çalışmalar devam edecek olup, projenin 2020 yılına kadar devam etmesi planlanmıştır.

Fındıkta Entegre Mücadele Uygulamaları;

2012 yılında Entegre Mücadele Programına alınan Fındık Entegre Mücadele çalışmaları; 6 İlçe (Karasu, Ferizli, Söğütlü, Karapürçek, Akyazı, Kocaali) 6 Mahalle, 72 bahçe ve toplam 846,792 da alanda uygulanmaktadır. Üretici eğitimleri, arazide uygulamalı olarak yapılmıştır Uygulamalar proje takvimine göre yapılmakta ve kayıtları tutulmaktadır.

Entegre Mücadele kapsamında, Fındık Hastalık ve Zararlıları (özellikle külleme hastalığı ve Amerikan Beyaz Kelebeği) konusunda seminerler düzenlenmiş olup, 1555 fındık üreticisine eğitim verilmiştir.

Eğitimler İl Müdürlüğü (Merkez Ekip) ve İlçe Müdürlüğü personeli işbirliği ile yürütülmüştür.

Mısırdaki Entegre Mücadele Uygulamaları;

2012 ve 2013 yılında başlayan İlimiz Entegre Mücadele Programında bulunan Mısır Entegre Mücadele çalışmaları; Söğütlü, Akyazı, Serdivan İlçemizde 96 çiftçi ve toplam 1245 da alanda uygulanmıştır. Üretici eğitimleri, arazide uygulamalı olarak yapılmıştır. Eğitimler İl Müdürlüğü (Merkez Ekip) ve İlçe Müdürlüğü personeli işbirliği ile yürütülmüştür. Sakarya Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile beraber çalışılmıştır.

Üreticilerle bahçede yapılan uygulamalı eğitimlerin dışında üretici aileleriyle de görüşmeler yapılarak ve bireysel yayım metodu uygulanmıştır.

Hastalık ve zararlıların yönetimi Entegre Mücadele Teknik Talimatları doğrultusunda yapılmış ve kayıtları tutulmuştur. Proje kapsamında üreticiler zaman zaman bir araya getirilerek yaptıkları uygulamalar paylaşılarak yerinde görülmüştür.

Uygulamalar proje takvimine göre yapılmakta ve kayıtları tutulmaktadır. Mısır Entegre Mücadele Projesi 2019 yılına kadar devam edecektir.

İç Karantina Faaliyetleri

İlimizde Bitki pasaport Kayıt Sistemine kayıtlı toplam 75 üretici bulunmaktadır. Bunun 73 adedi süs bitkisi üreticisi, 1 adedi meyve fidanı üreticisi, 1 adedi Fidan satıcısıdır. Bu üreticilerimiz; 4428,84 dekar alanda süs bitkisi, 2,33 dekar alanda meyve fidanı üretimi olmak üzere toplam 4431,17 dekar alanda üretim yapmaktadır.

Dış Karantina Faaliyetleri

Ürün	İthalat-Miktar		
	2016	2017	2018
Mantar Miseli	1304 Ton	1414 Ton	1201Ton
Dış Mekan Süs Bitkileri	1.468.799 adet	3.009.709 adet	1.198.684 adet
Bitkisel Ürün	-	132.492 Ton	380586 ton

ÜRÜN	Re-Export İhracat		
	MİKTAR		
	2016	2017	2018
Badem ve Ceviz İçi-Mantar Miseli-Çim Tohumu v.s.	407 Ton	615 Ton	62 ton

ÜRÜN	İHRACAT-MİKTAR		
	2016	2017	2018
İç Fındık ve Fındık ürünleri	65.849 Ton	68.321 Ton	61.118 ton
Yaş Sebze ve Meyve	20 Ton	-	-
Çeşitli Kuru Gıda (Maya, Makarna v.s.)	4.650 Ton	2.404 Ton	-
Çeşitli Orm. Ür.(Parke, Kaplama,v.s.)	3.195 Ton	1825 Ton	1031 ton
Dış Mekan Süs Bitkisi	411.000Adet	215703 adet	293743 adet
Tohum	69 Ton	93 Ton	659 ton

2018 yılı ithalat ve ihracat rakamları; 3920 adet ihracat işlemi (Bitki Sağlık Sertifikası), 4 adet Re-Export işlemi ve 275 adet ithalat işlemi (İthalat uygunluk belgesi) olmak üzere toplam 4199 adet işlemden oluşmaktadır

ÇAYIR MERA VE YEM BİTKİLERİ ÇALIŞMALARI

4342 Sayılı Mera Kanunu kapsamında; İlimizde mera alanlarının yeniden iyileştirilmesi, bozulmaya başlayan ekolojik dengenin korunması amacıyla, çağın ekolojik imkanlarından en üst düzeyde yararlanarak hayvancılık sektörünün hizmetine sunulmak üzere yem kaynaklarını geliştirmek veya bunların otlayan hayvanlar tarafından kullanılmasını kolaylaştırmak için otlatma, biçme, gübreleme, sulama ve tohumlama gibi kültürel yöntemlerin mera üzerinde uygulanmasının temini ve çiftçiler tarafından devamının sağlanması üzere eğitim, yayım ve uygulama yöntemleri ile yaygınlaştırılması yapılmaktadır.

Tespit Ve Tahdit Çalışmaları

4342 sayılı Mera Kanununun uygulamaya girdiği tarihten itibaren İlimizde Mera Komisyonu Merkezden yürütülmek üzere toplam 16 İlçede Mera Teknik Ekipleri oluşturulmuş ve 4 yıl içerisinde Mera Tespitleri 16 İlçede, 530 yerleşim yerinde % 98 tamamlanmıştır. Bugüne kadar toplam 16 ilçe de 191 köyde haritalanan alan 6794 ha' dır. 2018 yılı itibariyle de mera alanlarının tespitinin %98'si tamamlanmıştır. İlimiz meralarının tahsis çalışmasına başlanılmış olup, 6 ilçe 19 mahallede (köyde) 8548,26 da meranın tahsisleri yapılmıştır. Yapılan mera ölçümleri neticesinde mera alanlarının sınırları ve üzerinde bulunan işgal ve tahribatlar belirlenmiş olup, işgal ve tahribatların giderilmesi ile söz konusu mütecavizler hakkında da yasal işlemlerin yapılmasına imkan sağlanmıştır.

Mera Islah Çalışmaları

Yılı	İlçe / Köy	Alan (dekar)
2017 - 2018	Yenidoğan.	1852

Mera ıslah çalışmalarında ihtiyaç duyulan direk, dikenli tel, gübre, tohum gibi malzemeler kamu kaynaklarıyla temin edilirken, işçilik faaliyetleri köy nakdi katkısı veya iş gücü katkısı ile sağlanmaktadır. Genel Bütçe imkanları ile temin edilen ot ilacının Yenidoğan Mahallesiine ait meralarda yoğun olarak bulunan çalı ve dikenlerin yok edilmesinde kullanılmak üzere verilmiştir. Meradaki ot yapısını düzenlemek ve güçlendirmek amacıyla Yenidoğan Mahallesiine kimyevi gübre verilmiştir.

Mera Bilgi Sistemi Geliştirme Projesi (Merbis-Gep)

Bakanlığımızca yürütülmekte olan Mera Bilgi Sistemi Geliştirme Projesi (MERBİS-GEP) kapsamında İlimizde yer alan mera, yaylak, kışlak ile otlak ve umuma ait çayır alanlarının, 1/5000 ölçekli haritaları ve aplikasyon işlemleri yapılarak sayısal verileri, Müdürlüğümüzce satın alınan harita programı ortamına işlenmektedir. Aynı zamanda bu sisteme, mera alanlarına ait arazinin durumu, otlatma kapasitesi, ıslah durumu, topoğrafyası, üzerinde otlayan hayvan sayısı gibi veriler işlenmektedir. Ayrıca Mahalle haritaları oluşturulup, mera tespitlerindeki köylere ait aile sayısı, çiftçi aile sayısı, iklimi, hayvan varlığı gibi köye ait veriler de sisteme girilmiştir. Projeye 627 adet mera için, toplam 6305 ha alana ait sayısal ve sözel veriler sisteme aktarılmıştır.

ARAZİ TOPLULAŞTIRMA VE TARIMSAL ALTYAPI ÇALIŞMALARI

5403 Sayılı Kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapan “6537 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile 31.12.2014 tarih ve 29222 sayılı Resmi Gazetede yayınlanıp yürürlüğe giren “Tarım Arazilerinin Mülkiyetinin Devrine İlişkin Yönetmelik” kapsamında tarım arazilerinde tevhit, ifraz, cins değişikliği ile tarım arazilerinin satış, takas, hibe yolu ile devri ve miras yolu ile intikali işlemleri değerlendirilmektedir. Ayrıca yabancıların tarım arazisi edinimi ile ilgili işlemler yürütülmektedir.

Tarım Arazilerinin Satış ve Miras Yoluyla Devir İşlemleri:

Tarım arazilerinin miras ve satış yoluyla devir işlemlerine ilişkin olarak Şube Müdürlüğümüze çeşitli kurumlardan gelen talepler, “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 6537 Sayılı Kanun” kapsamında değerlendirilerek ilgili kurumlara cevap verilmiştir.

Tarımsal Arazilerin Satış Yoluyla Devrine İlişkin Tablo

Yıl/ Toplam	Satış Yolu İle Mülkiyet Devri İstenilen		İzin Verilen		İzin Verilmeyen	
	Parsel Sayısı	Alan (da)	Parsel Sayısı	Alan (da)	Parsel Sayısı	Alan (da)
2018 (9 aylık)	9130	28448,31	8715	26148,56	412	2297,71

Tarımsal Arazilerin Miras Yoluyla Devrine İlişkin Tablo

Yıl/ Toplam	Miras Yolu İle Devri İstenilen		İzin Verilen		İzin Verilmeyen	
	Başvuru Sayısı	Alan (da)	Başvuru Sayısı	Alan (da)	Başvuru Sayısı	Alan (da)
2018 (9 aylık)	1056	3170,36	986	2680,09	70	490,27

Tarımsal Arazilerin İfraz, Tevhit, Cins Değişikliği İşlemleri

Tarım arazilerinin tevhit, ifraz, cins değişikliği işlemlerine ilişkin olarak Şube Müdürlüğümüze çeşitli kurumlardan gelen talepler, “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 6537 Sayılı Kanun” kapsamında değerlendirilerek ilgili kurumlara cevap verilmiştir.

Yıl	Dosya sayısı (adet)			
	İfraz	Tevhit/İfraz	Tevhit	Cins Değişikliği
2018	13	5	2	7

Yabancıların Tarım Arazisi Edinim Başvuruları

Yıl	Dosya sayısı (adet)		
	Başvuru Sayısı	Olumlu	Olumsuz
2018	11	8	3

5403 SAYILI KANUN KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

TOPRAK KURULU ÇALIŞMALARI

19 Temmuz 2005 tarih 25880 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında il genelinde tarım arazilerinin amacı dışında kullanımına yönelik taleplerin yerinde tespitlerinin yapılarak etüt raporlarının hazırlanması, amaç dışı kullanım talepleri ile ilgili bilgi ve belgeler değerlendirilerek Toprak Koruma Kurulunda dosyaların görüşülmesi sağlanmaktadır.

01.01.2018 – 31.12.2018 tarihleri arasındaki dönemde; tarımsal ve tarımdışı kullanım talepleri her ayın ilk haftasında İl Toprak Koruma Kurulunda görüşülmektedir. İlimizde Toprak Koruma Kurulunda 63 dosya görüşülmüş olup; 42 dosya olumlu 21 dosya olumsuz olarak karar verilmiştir.

Tarımsal amaçlı toprağın ıslah edilmesi için gelen 54 Adet dolgu talebi değerlendirilmiş ve 14 adeti uygun görülmüştür. 22 adet başvuru uygun görülmemiş olup 18 adet dosya ise (eksik evrak vb. nedenlerle) henüz sonuçlandırılmamıştır

18 adet tarımsal amaçlı yapı (hayvancılık tesisi, tarımsal amaçlı depo) talebi Valilik izni ile izinlendirilmiştir. Ayrıca ÇED kapsamında yapılan 16 adet başvuru sonuçlandırılmıştır.

Büyük Ova Belirlenmesi Çalışmaları

Bakanlığımızca 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 14. Maddesi kapsamında; tarımsal potansiyeli yüksek büyükovaların belirlenmesi çalışmaları için, Toprak Koruma Kurulunda istenilen değişikliklerle oluşturulan, Pamukova (7.580 ha.), Aşağı Karasu (900,7 ha.), Ferizli (3.031,2 ha.), Sakarya (29.778,80 ha.) ve Söğütlü (4574 ha.) olmak üzere 5 adet büyükova oy birliğiyle kabul edilmiş olup 21.01.2017 Tarihli Resmi Gazetede Yayınlanarak Yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda İlimizde toplam 45.865 ha tarım alanı koruma altına alınmıştır.

Ova Adı	Alan (ha)
Aşağı Karasu Ovası	900,7
Ferizli Ovası	3031,2
Pamukova Ovası	7580,3
Sakarya Ovası	29.778,8
Söğütlü Ovası	4574
TOPLAM	45.865

Arazi Toplulaştırma alışmaları

Sakarya Ovası Arazi Toplulaştırma ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Projesi kapsamında İlimiz Sakarya İli, Erenler İlçesi; Büyükesence, Bekirpaşa (Pirahmetler, Nakışlar, Kozluk ve Köyiçi Mahalleleri), Hasanbey, Küükesence, aykışla Mahalleleri ile Adapazarı İlçesi; Abalı, Budaklar, Bileciler, elebiler, eriler, ökekler, Doğancılar, Hacıramazanlar, Hacılar, İlyaslar, Kasımlar, Kavaklıorman, Kurtbeyler, Rüstemler, Taşlık, Turnadere, Yeşilyurt, Solaklar ile Akyazı İlçesi; Osmanbey, Gebeş, Kızılıcorman, Uzunınar, Bedilkadirbey, Eskibedil, Ramaslı (Topağaç), Vakıf, Süpren (Düzyazı) Mahallelerine ait toplam 35 yerleşim biriminde 19.000 ha.'lık alan için 09.11.2017 tarihinde yüklenici firma ile sözleşme imzalanmış olup, 17.11.2017 tarihinde Bakanlığımızca yer teslimi yapılmıştır. Yapılan sözleşmeye göre iş bitim tarihi 12.08.2020 olarak öngörülmektedir.

Ancak 08.04.2018 tarih ve 30405 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun maddelerinde yapılan düzenleme ile Ülkemiz genelinde Arazi Toplulaştırma ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Projelerini yapma ve yaptırma yetkisi DSİ bünyesine geçmiş olduğundan toplulaştırma projeleri ile ilgili tüm bilgi ve bilgiler ilgili Kuruma teslim edilmiştir.

NİTRAT DİREKTİFİ UYGULAMA ALIşMALARI

2018 yılı içerisinde 47 yüzey 12 yeraltı olmak üzere 59 noktadan su numunesi alma işlemlerine devam edilmiştir. Ancak Nitrat Direktifi kapsamında su numunesi alma ve veri giriş işlemleri Müdürlük Makamının 20.09.2018 tarihli olur yazısı ile Balıkçılık ve Su Ürünleri şube Müdürlüğüne devredilmiştir. İyi Tarım Uygulamaları Kodu iş ve işlemleri ise şubemizce yürütölmeye devam etmektedir.

TOPRAK ANALİZ LABORATUVARI ALIşMALARI

Müdürlüğümüz bünyesinde hizmet vermekte olan Toprak Analiz Laboratuvarının gerek günümüz teknolojisine uygun ağdaş, hızlı ve tam donanımlı ekipmanlarla çalışılabilmesi gerekse çiftçilerimize daha kaliteli hizmet verebilmek amacıyla Sakarya Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından desteklenen Toprak Analiz Laboratuvarı Yenileme-Geliştirme Projesi kapsamında Laboratuvarımıza kazandırılan 11 adet yeni alet/ekipman (Ultra saf su cihazı, Spektrofotometre, Isıtıcı tabla vb.) ile fiziksel ve teknik şartlarını yenileyerek hizmet vermeye devam etmektedir.

Toprakta Temel Analizler	
Analiz Adı	Metot Adı
Bünye	Su ile doygunluk
Toprak Reaksiyonu (pH)	(Saturasyon amurunda)
	Potansiyometrik
Kireç	Kalsimetrik
Toplam Tuz	(Saturasyon amurunda)
	Potansiyometrik
Organik Madde	Walkley-Black
Alınabilir Fosfor	Olsen, Bray ve Kurtz1
Alınabilir Potasyum	Amonyum Asetat
Bünye	Bouyoucus Hidrometre, Day

31 Aralık 2018 tarihi itibariye İl Müdürlüğümüz Toprak Analizi Laboratuvarına 752 adet toprak örneği için başvuru yapılmış olup ilgili örneklerin analizleri ve gübre tavsiyeleri yapılmıştır. Ayrıca İlimizde faaliyet gösteren laboratuvarların denetim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

5403 SAYILI TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU

YIL	BAŞVURU SAYISI		İZİN VERİLEN ALAN (Ha.)																	İZİN VERİLMEYEN ALAN (Ha.)	TARIMSAL YAPILAR (Ha.)		GENEL TOPLAM (Ha.)		
			Mutlak Tarım Arazisi				Özel Ürün Arazisi				Marjinal Tarım Arazisi				Dikili Tarım Arazisi		TOPLAM								
			SMT		KMT		SOT		KOT		STA		KTA		13. maddede	14. maddede									
	13. maddede	14. maddede	13. maddede	14. maddede	13. maddede	14. maddede	13. maddede	14. maddede	13. maddede	14. maddede	13. maddede	14. maddede	13. maddede	14. maddede			13. maddede	14. maddede	13. maddede	14. maddede	13. maddede	14. maddede	13. maddede	14. maddede	
2018	73	8			219,0,28	64,11							103,99	4,59	21,6			2315,87	68,70	1253,27	11,48	0,0075	3,1	3652,42	

HAYVANSAL ÜRETİM ÇALIŞMALARI

BÜYÜKBAŞ TANIMLAMA, TESCİL, İZLEME FAALİYETLERİ

Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği" ve 2018 Yılı Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Programı ve Hayvan Hareketleri Kontrolü Genelgesi kapsamında hayvan tanımlama ve tescil işlemleri İlçe Müdürlükleri tarafından yapılmaktadır. 7.200 adet düşen küpe talebi yapıldı. 803 hayvanın kayıt bilgisinin değiştirilmesi için yerinde inceleme ve tespit çalışması yapıldı.

İŞLETME DURUMU

İşletme sayısı	1-5 baş	6-10 baş	11-20 baş	21-30 baş	100 baş ve üzeri
30.763	% 59	% 22	% 12	% 3	% 4

İLİMİZDEN SEVK EDİLEN HAYVAN SAYILARI

SIĞIR	MANDA	KANATLI	KOYUN	KEÇİ	ARI KOVANI	AT
9.880	57	85.435.608	3.563	571	45.593	4

İLİMİZE SEVK EDİLEN HAYVAN SAYILARI

SIĞIR	MANDA	KANATLI	KOYUN	KEÇİ	KUZU-TOKLU	ARI KOVANI	KATIR	AT
7.145	23	52.879.639	143.019	821	245	32.065	4	412

İLİMİZE SEVK EDİLEN HAYVANSAL ÜRÜN SAYILARI

BÜYÜKBAŞ ETİ	KÜÇÜKBAŞ ETİ	KANATLI ETİ	YUMURTA	SAKATAT	BALIK
2.001.214	28.125	7.236.456	14.563.002	180.360	10.355

TEK TIRNAKLI HAYVAN İŞLEMLERİ

2018 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüzce, İlimizde mevcut bulunan 63 Safkan at yetiştiricisinde 480 damızlık kısarak, tay ve aygır bulunmaktadır.

2018 yılında Sakarya ili genelinde yapılan çalışmalarda toplamda 146 adet 2018 doğumlu Safkan İngiliz ve Arap tayın tescilleri için başvuruları alınmıştır.

2018 Yılı içerisinde 36 adet Safkan İngiliz ve Arap atı damızlığa ayrılmıştır.

İl genelinde mevcut 240 adet Damızlık kısarak ve aygırların EVA, Ruam, Dourine ve Salmonella abortus equi hastalıkları yönünden kan analizleri yapılarak sıfat yapılabilmesi için gerekli olan 2018 yılı vize işlemleri yapılmıştır.

İŞLETME DENETİMLERİ

2018 yılı Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Programı kapsamında ilimizde faaliyet gösteren işletmelere denetimler devam etmektedir.

HAYVAN ISLAHI İŞLEMLERİ

"Suni Tohumlama, Tabii Tohumlama ve Embriyo Transferi Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik" kapsamında uygulayıcılar ile suni tohumlama sözleşmesi yapılarak hizmetler devredildi. Yıllık program hazırlanarak uygulayıcıların ve belgelerin denetlenmesi, verilerin kayıt edilmesi sağlanmaktadır. Hayvan varlığının %94 kültür ve melez ırkı, %6 yerli ırktan oluşmaktadır. Yapılan suni tohumlama sayısı 2018 yılı için **45.700** adettir.

HAYVANCILIK DESTEKLEMELERİ

2018 Yılına ait esaslar 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesi ile 21/02/2018 tarihli ve 2018/11460 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 2018 yılında yapılacak tarımsal desteklemelere istinaden çıkarılan "Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Esasları Tebliği" (Tebliğ No: 2018/21) doğrultusunda yürütülmektedir.

RUHSATLANDIRMA VE BELGELENDİRME İŞLEMLERİ

Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinik Yönetmeliği ile Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmelik" hükümleri ve uygulama talimatları doğrultusunda 2018 yılı içerisinde 11 yeni klinik ruhsatı verildi. 100 aktif klinik, 120 veteriner hekim, 13 yardımcı sağlık hizmetleri personeli ile görev yapmaktadır.

DAMIZLIK KANATLI İŞLETMELERİ

306 adet damızlık, 7 adet kuluçkahane sağlık sertifikası verildi.

Damızlık Kanatlı İşletme Sayısı (Tavuk)			
İlçe	İşletme	Kümes	Kapasite/Dönem
Adapazarı	4	35	472.500
Ferizli	1	4	58.000
Geyve	7	57	714.008
Kaynarca	13	54	451.000
Pamukova	2	17	214.000
Söğütlü	1	6	106.000
Taraklı	1	5	71.500
TOPLAM	29	178	2.087.008

KANATLI (Etçi/Dönem)

İlçe	Kümes	Tavuk	Hindi
ADAPAZARI	45	1.356.840	3.400
AKYAZI	150	2.595.840	7.170
ARİFİYE	20	373.500	
ERENLER	5	250.000	
FERİZLİ	86	2.521.500	
GEYVE	101	2.803.000	
HENDEK	161	5.176.364	1.500
KARAPÜRÇEK	36	840.194	
KARASU	94	1.931.386	
KAYNARCA	234	6.082.584	19.080
KOCAALİ	32	964.941	
PAMUKOVA	27	845.000	
SAPANCA	22	539.700	
SERDİVAN	0	0	
SÖĞÜTLÜ	50	1.706.851	
TARAKLI	137	4.079.920	13.200
TOPLAM	1.200	32.067.620	44.350

KULUÇKAHANE İŞLETMELERİ

Kuluçkahane Sayısı		
İlçe	Cinsi	Kapasite(Adet)
Söğütlü	Tavuk	171.085.824
Hendek	Tavuk	15.974.400
Serdivan	Tavuk	125.798.400
Kaynarca	Hindi	9.360.000
TOPLAM		322.218.624

Yumurtacı Kanatlı İşletmeleri

İlçe	Kapalı Sistem		Açık Sistem	
	Kümes	Kapasite	Kümes	Kapasite
Adapazarı	2	59.000	1	7.500
Akyazı	5	59.950	1	9000
Arifiye	5	114.000		
Ferizli	1	17.000	2	9.708
Geyve	2	2.300	3	3500
Hendek	18	252.000	23	35.625
Karapürçek	4	23.000	3	10.000
Karasu			1	1000
Kaynarca	22	777.300	26	764.000
Kocaali	1	250		
Pamukova	1	1.100		
Sapanca			1	1.500
Serdivan	0	0	3	30.000
Söğütü	1	13.000	2	2.150
Taraklı	3	43.000	0	0
TOPLAM	65	1.361.900	66	873.983

Kanatlı Yarka İşletmeleri

İlçe	Kümes	Kapasite
Adapazarı	6	82.000
Akyazı	1	5.500
Kaynarca	11	432.500
Toplam	18	520.000

HAYVAN PARK PAZAR VE BORSASI

İlimiz Erenler İlçesi sınırlarında kurulu olan 1.200 büyükbaş, 600 küçükbaş kapasiteli bir adet Hayvan Park ve Pazar yeri mevcuttur.2 kez denetim gerçekleştirildi.

İTHALAT İŞLEMLERİ

2018 yılı içerisinde ilimize 32 işletmeye 532 adet damızlık büyükbaş hayvan,7 işletmeye 1564 adet damızlık küçük baş, 20 işletmeye 5519 besilik ithal hayvan gelmiştir.

2018 yılı içinde İlimize toplam 12.315 adet kasaplık ithal hayvan ESK ya getirilmiş olup kesimleri yapılmıştır. Getirilen hayvanlardan toplam 1.000 adet BSE ve kalıntı izleme numunesi alınmıştır.

İHRACAT İŞLEMLERİ

2017 Yılı 1.293 adet ihracat işleminde 30.869.715 kg gerçekleşmiştir.

2018 Yılı 1.499 adet ihracat işleminde 41.850.334 kg gerçekleşmiştir.

2018 yılı içerisinde ilimizde 35.278.193 kg kanatlı eti Irak,Tacikistan,Ürdün,Katar,Kuveyt,Libya,Bosna Hersek ülkelerine ihracatı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 84.260 adet civciv ve 6.417.891kg Süt Ürünleri Irak, Dubai, Ürdün, Suriye, Katar, Kuveyt, S.Arabistan, Rusya, Bangladeş ülkelerine ihracatı gerçekleştirilmiştir. 154.250 kg yem ve diğer kompozit ürünlerin ihracatı gerçekleşmiştir.

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞMALARI

DESTEKLEME İŞLEMLERİ

Balıkçılık Gemisini avcılıktan Çıkaranlara Yapılan Desteklemeler:

Buna yönelik olan 2018 yılı destekleme tebliği yayınlanmamıştır. Geleneksel kıyı balıkçılığının kayıt altına alınması ve desteklenmesi tebliği (Tebliğ No: 2018/25) 29.05.2018 tarihinde yayınlanmış olup, 66 müracaat karşılığı olarak 56.750 TL. destekleme yapılmıştır.

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Desteklemeleri:

İlimizde yetiştiricilik yapan tesis sayısı 20 adet olup, yıllık toplam üretim kapasitesi 679 ton/yıldır. 3 adet ruhsatlı kuluçkahane olup, toplam kapasitesi 2.900.000 ad/yıl dır. 2018/24 nolu Su Ürünleri Yetiştiriciliği Destekleme Tebliği 29.05.2018 tarih ve 30435 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. 19.12.2018 tarihi itibarıyla 11 destekleme müracaatı olup, destekleme işlemleri devam etmektedir.

RUHSATLANDIRMA ve BELGELENDİRME İŞLEMLERİ

Balıkçı Gemilerinin Ruhsatlandırılması :2018 yılı Ocak-Aralık (19 Aralık 2018 itibarıyla) döneminde Müdürlüğümüze kayıtlı gemilerden 49 adedine vize işlemi yapılmış olup; sahip, motor, boy uzatma, ikamedeki geminin yerine yeni gemi girme ve liman değişiklikleri nedeniyle yeniden düzenlenen balıkçı gemisi ruhsatı 44 adet, iptal durumuna düşen (vizesizlik, ceza v.b. gibi), ikameye ayrılan ve liman değişikliği yapmak suretiyle ilimizden diğer illere nakli yapılan gemi ruhsatı 19 adet olup, halen faaliyette olan, 159 adet ruhsatlı balıkçı gemisi bulunmaktadır.

Gerçek Kişi Ruhsat Tezkeresi :2018 yılı Ocak-Aralık (19 Aralık 2018) döneminde 139 adet gerçek kişi ruhsat tezkeresi düzenlenmiş olup, ilimizde toplam gerçek kişi sayısı 803 adettir.

SU ÜRÜNLERİ DENETİMLERİ

1279 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

1380 sayılı Su Ürünleri Kanununa muhalefetten toplam 15 kişiye 25.436 TL idari para cezası uygulanmıştır.

İZLEME PROGRAMLARI

Avcılık yoluyla elde Edilen su ürünlerinde ağır metal izleme programı:

Program kapsamında 2018 yılı 1. (Ocak-Şubat-Mart-Nisan) ve 2. Döneminde (Eylül-Ekim-Kasım-Aralık) 5 adet numune alınarak ilgili laboratuvara gönderimi sağlanmıştır. Sonuçlar olumlu gelmiştir.

Kurbağa ve kara salyangozu avlak sahalarında yapılan izleme programı:

Kara salyangozu numunelerinin 2018 yılı 1. ve 2. Döneminde fitofarmasötik kalıntı ve ağır metaller yönünden analizi yaptırılmış olup herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır. Avcılık veya yetiştiricilik yoluyla elde edilen çift kabuklu yumuşakça üretim alanlarının belirlenmesi, sınıflandırılması, ürün alımına açılıp kapatılması ve numune alımına ilişkin uygulama talimatı kapsamında; Kum midyesi izleme çalışması amacıyla 19 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 34 (Menağzı), 35 (Denizköy) ve 36 (Kefken) nolu Beyaz Kum Midyesi istasyonlarından alınan 710 adet kum midyesi numunesi, analizleri yapılmak üzere ilgili laboratuvarlara gönderilmiştir.

Su kirliliği kontrol amaçlı alıcı ortam izleme projesi :

İlimizde tespitli 6 istasyondan 19 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 4 ayrı dönemde toplam 24 numune alınarak sonuçları veri tabanına işlenmiştir. Ayrıca Balıklandırma Projesi öncesi Bakanlığımızın talimatı doğrultusunda balıklandırmanın yapılacağı göletlerde de alıcı ortam çalışması yapılmış ve bu amaçla 7 numune alınarak ilgili laboratuvara gönderilmiştir.

BALIKLANDIRMA PROJESİ

2018 yılı içerisinde İlimiz Ferizli ilçesi Nalköy göleti, Geyve ilçesi Akdoğan göleti, Taraklı ilçesi Karagöl ve Kayaboğazı göletleri, Serdivan ilçesi Dağyoncalı göleti, Pamukova ilçesi Kemaliye göleti ve Kaynarca ilçesi Turnalı göletine toplamda 47.000 adet sazan yavrusu bırakılmıştır.

Nitrat Direktifinin Uygulanması Projesi Çalışmaları:

Nitrat Direktifi kapsamında su numunesi alma ve veri giriş işlemleri Müdürlük Makamının 20.09.2018 tarihli oluru yazısı ile Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğüne devredilmiştir.

Tarımsal Kaynaklı Nitrat İzleme Programı ve Alıcı Ortamda Su Kirliliği İzleme çalışmaları kapsamında İlimizde 46 olan istasyon sayısı, 2017 yılı itibarıyla 47 yüzey noktası ve 12 yeraltı noktası olmak üzere 59 istasyon sayısına çıkarılmıştır.

Ayrıca 2017 Yılı Yayım Faaliyetleri çerçevesinde Tarımsal Kaynaklı Kirlilik Kontrolü (Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması) hakkında İl Müdürlüğümüzce hazırlanan "Tarımsal

Gübre Kullanımı Kaynaklı Nitrat Kirliliği” ile ilgili olarak liflet hazırlanmış ve üreticilere dağıtılmak üzere İlçe Müdürlüklerine dağıtım yapılmıştır.

Aralık 2018 itibariyle 612 adet su numunesi alınmıştır. Alınan su numunelerinde çözülmüş oksijen, PH, sıcaklık, nitrat, orta fosfat, toplam fosfor ve toplam azot analizleri yapılarak, sonuçları NİBİS sistemine girilmiş ve Bakanlığımıza bildirilmiştir.

KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜTLENME FAALİYETLERİ

İLİMİZDEKİ TARIMSAL ÖRGÜTLER:Sakarya da toplam 183 adet tarımsal örgüt olup, bu örgütlerde 174.049 üye mevcuttur.

S.No.	Tarımsal Örgütün Adı	Sayısı	Üye Sayısı
1	1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu’na Göre Kurulan Tarımsal Amaçlı Kooperatifler ve Birlikler	99	68.933
	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	92	15.304
	Su Ürünleri	2	179
	Sulama Kooperatifi	3	205
	Pancar Ekicileri Kooperatifi	1	53.245
	Hay. Koop. Böl. Birliği (Hay-Koop.)	1	
2	5200 sayılı Kanunla Kurulan Üretici Birlikleri	15 Adet	8024
	Kırmızı Et Üreticiler Birliği	2	1021
	Süs Bitkileri Yetiştiricileri Birliği	1	184
	Meyve Üreticileri Birliği	1	228
	Bal Üreticileri Birliği	1	208
	Sebze Üreticileri Birliği	1	101
	Süt Üreticileri Birliği	8	6007
	Sakarya İli Kanatlı Hayvan Üreticileri Birliği	1	275
3	5996 sayılı Kanuna göre kurulan Yetiştirici Birlikleri	3 Adet	2.492
	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	1	1152
	Arı Yetiştiricileri Birliği	1	777
	Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği	1	563
4	1581 Sayılı tarım Kredi Koop. Ve Birlikleri Kanunu’na Göre Kurulan Kooperatifler ve Birlikler (Tarım Kredi Kooperatifi)	36	24.661
5	4572 Sayılı Tarım Satış Koop. Ve Birlikleri Kanunu’na Göre Kurulan Kooperatifler ve Birlikler	8	55.486
	Fiskobirlik	6	23.269
	Yağ. Toh. Tar. Sat. Kooperatifi	2	1.084
6	6964 Sayılı Ziraat Odaları Ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu (Ziraat Odaları)	14	90.100
Toplam Çiftçi Örgütleri sayısı		183	174.049

UYGULANAN KOOPERATİF PROJELERİ

2018 yılında 98 adet tarımsal kalkınma kooperatifinin genel kurul toplantısı yapılmıştır.

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI

KKYDP EKONOMİK YATIRIMLAR

1 – 10. ETAP KKYDP EKONOMİK YATIRIMLARI

KONU	ALT KONU	PROJE SAYISI	YATIRIM TUTARI (TL)	ÖDENEN HİBE TUTARI (TL)
1-Bitkisel Ürün İşleme	Kuruyemiş, Mısır, Yaş Meyve Sebze Tasnif, Paketleme ve Depolama	20	16.179.701,54	7.755.801,84
2-Çelik Silo (Tarımsal Ürünlerin Depolanması)	Kuruyemiş, Yem, Çelik Silo	11	6.910.153,66	3.104.246,14
3-Hayvansal Ürün işlm., Pakt. ve Depolanması	Süt ve Süt Ürünleri, Et ve Et ürünleri, Tavukçuluk	17	15.033.183,44	6.729.384,31
4-Soğuk Hava Deposu	Soğuk Hava Deposu	5	3.494.315,00	1.272.788,39
5-Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar	Tavuk Kümesi, Ahır, Mantar Tesisi	25	31.042.656,22	12.641.330,10
TOPLAM		78	72.660.009,86	31.503.550,77

2-KKYDP EKONOMİK YATIRIMLAR (11.ETAP)

Sakarya İli 11.Etap Ekonomik Yatırım Tablosu (Tebliğ No 2016/37)					
Konu	Alt Konu	Proje Sayısı	Yatırım Tutarı ₺	Hibe Tutarı ₺	Ödenen Hibe Miktarı₺*
1-Bitkisel Ürün İşlenmesi, Paket. ve Depolanması	Kuruyemiş, Mısır, Yaş Meyve Sebze Tasnif, Paketleme ve Depolama	9	13.182.498,94	5.562.537,32	5.328.985,58
2-Çelik Silo (Tarımsal Ürünlerin Depolanması)	Çelik Silo	1	901.323,00	450.661,50	445.339,71
3-Çiftlik Faaliyetlerinin Geliştirilmesi	Çiftlik Faaliyetlerinin Geliştirilmesi	11	1.813.721,00	906.860,50	621.935,19
4-Hayvansal Ürün işlm., Pakt. ve Depolanması	Süt ve Süt Ürünleri	1	2.027.080,00	1.000.000,00	862.290
5-Kırsal Turizm Yatırımları	Kırsal Turizm Yatırımları	2	2.789.903,15	1.394.951,58	274.286,005
6-Soğuk Hava Deposu	Soğuk Hava Deposu	3	2.356.577,08	1.146.623,79	1.131.989,935
7-Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar	Sığır (Ahır)	5	4.121.652,80	2.038.045,63	1.467.298,13
TOPLAM		32	27.192.755,97	12.499.680,32	8.390.540,42
* 17.12.2018 tarihi itibari ile ödenmiştir.					

Sakarya İli KKYDP Tarıma Dayalı (Ekonomik) Yatırımlarla ilgili 21.10.2016 tarih ve 29864 sayılı Resmi Gazete de 2016/37 nolu tebliğ (11.ETAP) yayımlanmıştır. Bu tebliğ kapsamında ilimizde 77 adet proje başvurusu yapılmıştır. İl Proje Değerlendirme Komisyonu tarafından Bakanlığımıza gönderilen 42 proje onaylanmış ve bu 42 projeden 32 yatırımcı ile hibe sözleşmesi imzalanmıştır. Projelerin tamamlanma süresi 31 Ağustos 2018 olup, 31.08.2018 tarih ve 30521 sayılı Resmi Gazete de 2018/36 nolu tebliğe göre 01/04/2019 tarihine kadar proje tamamlanma süresi uzatılmıştır.

3-KKYDP EKONOMİK YATIRIMLAR (12.ETAP)

Sakarya İli 12.Etap Ekonomik Yatırım Tablosu (Tebliğ No 2017/22)					
Konu	Alt Konu	Proje Sayısı	Yatırım Tutarı ₺	Hibe Tutarı ₺	Ödenen Hibe Miktarı* ₺
1-Bitkisel Ürün İşlenmesi, Paket. ve Depolanması	Kuruyemiş, Mısır, Yaş Meyve Sebze Tasnif, Paketleme ve Depolama	2	1.706.000	853.000	201.750
2-Çiftlik Faaliyetlerinin Geliştirilmesi	Çiftlik Faaliyetlerinin Geliştirilmesi	1	499.397,32	249.698,66	
3-Hayvansal Ürün işlm., Pakt. ve Depolanması	Süt ve Süt Ürünleri	1	950.000	475.000	367.500
4-Soğuk Hava Deposu	Soğuk Hava Deposu	2	953.373	476.686,5	
TOPLAM		6	4.108.770,32	2.054.383,16	569.250
* 17.12.2018 tarihi itibari ile ödenmiştir.					

13.09.2017 tarih ve 30179 sayılı Resmi Gazete de 2017/22 no'lu tebliğ (12.Etap) yayımlanmıştır. Tebliğ kapsamında elektronik ortamda 35 proje başvurusu yapılmış olup, 9 proje Bakanlığımızca onaylanarak 6 yatırımcı ile hibe sözleşmesi imzalanmıştır. Projelerin tamamlanma süresi 31 Ekim 2018 olup, 24.03.2018 tarih ve 30370 sayılı Resmi Gazete de 2018/14 nolu tebliğe göre 01/04/2019 tarihine kadar proje tamamlanma süresi uzatılmıştır.

BİREYSEL SULAMA

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemleri Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2017/48) 07.12.2017 tarih ve 30263 sayılı Resmi Gazete de yayınlanmıştır. Tebliğ kapsamında ilimiz genelinde 3 proje başvurusu yapılmıştır. İl Proje Değerlendirme komisyonunca yapılan başvurular sonucunda Hendek ve Pamukova ilçelerinde 2 yatırımcı ile hibe sözleşmesi imzalanmıştır. 2 projenin toplam hibe miktarı 18.316,88 TL ödeme yapılmıştır.

Tarımda sürdürülebilirliğin sağlanması, genç çiftçilerin girişimciliğinin desteklenmesi, gelir düzeyinin yükseltilmesi, alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması ve kırsalda genç nüfusun istihdamına katkı sağlayacak kırsal alandaki tarımsal üretime yönelik projelerin desteklenmesi amacıyla yürütülen "**Genç Çiftçi Projesi**" kapsamında 2016 yılında ilimizde hayvansal ve bitkisel üretim alanlarında 18-40 yaş aralığında 3958 genç çiftçimiz başvuruda bulunmuştur.

Proje başına 30.000 TL. hibe desteklemesi yapılmış olup, 160 projenin toplam hibe desteği 4.800.000 TL ödeme yapılmıştır.

2017 yılı Genç Çiftçi Projesi kapsamında İlimizde hayvansal ve bitkisel üretim alanlarında 18-40 yaş aralığında 1529 genç çiftçimiz başvuruda bulunmuştur. Proje başına 30.000 TL. hibe desteklemesi yapılmış olup,162 projenin toplam hibe desteği 4.860.000 TL. ödeme yapılmıştır.

2018 yılı Genç Çiftçi Projesi kapsamında İlimizde hayvansal ve bitkisel üretim alanlarında 18-40 yaş aralığında 1362 genç çiftçimiz başvuruda bulunmuştur.Proje başına 30.000 TL hibe desteği yapılmış olup ,167 projenin toplam hibe desteği 5.010.000 TL ödeme yapılmıştır.

KONU	GENÇ ÇİFTÇİ SAYISI	MİKTAR	KONU	GENÇ ÇİFTÇİ SAYISI	MİKTAR
	2017			2018	
BÜYÜKBAŞ (6 DÜVE)	90	540	BÜYÜKBAŞ (5 DÜVE)	89	445
KÜÇÜKBAŞ (2 KOÇ 28 DİŞİ)	26	780	KÜÇÜKBAŞ (2 KOÇ 32 DİŞİ)	30	1020
ÖRTÜ ALTI (500 m2)	25	12,5	ÖRTÜ ALTI (500 m2)	25	12,5
ARICILIK (40 KOVAN - EKİPMAN)	13	520	ARICILIK (40 KOVAN - EKİPMAN)	15	600
KAPAMA MEYVE BAHÇESİ(10 Da)	1	10	İPEKBÖCEĞİ(4 paket yumurta)	3	12
BAĞCILIK (ÇİLEK)(5 DEKAR)	3	15	BAĞCILIK (ÇİLEK) (5 DEKAR)	3	15
FİDE-FİDAN- SÜS BİTKİSİ ÜRETİMİ(5 DEKAR)	4	20	BÜYÜKBAŞ (5 MANDA)	2	10
TOPLAM	162		TOPLAM	167	
2018 yılı Genç Çiftçi Projesi kapsamında İlimizde hayvansal ve bitkisel üretim alanlarında 18-40 yaş aralığında 1362 genç çiftçimiz başvuruda bulunmuş, bu projelerden 167 proje Bakanlığımızca belirlenmiştir.					

İl Müdürlüğümüzün asli görevi olan yayım hizmetlerinin ve yeni tarım tekniklerinin çiftçiye ulaştırılması amacı ile eğitim ve yayım programları hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Yıllık yayım programına alınan faaliyet konuları ile ilgili olarak; demonstrasyonlar, çiftçi toplantıları, tarla günleri, çiftçi kursları ile kitle yayım vasıtaları üretimi çalışmaları program doğrultusunda devam ettirilmektedir.

ÇİFTÇİ KURSLARI

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü arasında imzalanan Aktif İşgücü Piyasası Programları İşbirliği Protokolü Kapsamında “Sürü Yönetimi Elemanı Benim” ve “Tarımsal Nüfus Gençleşiyor” projeleri 2013 yılı Ekim ayından itibaren uygulanmaya başlamıştır.

İlimiz çiftçilerine yönelik olarak çeşitli tarımsal konularda çiftçi kursları açılmaktadır. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün onaylı modüler eğitim programlarının uygulandığı bu kurslarda katılımcılara kursun konusuna uygun olarak modüler programda yer alan konularda teorik ve pratik bilgiler verilmekte, mümkün olan hallerde katılımcılara uygulama yaptırılmakta, kurs konusu ile ilgili bilgileri pekiştirmek ve yerinde gözlem yapmak üzere işletme/şirket/kuruluş ziyareti gerçekleştirilebilmektedir.

2018 yılında besi ve süt sığırı yetiştiriciliği, arı yetiştiriciliği, meyve ağaçlarında budama, baklagil ve yem bitkileri yetiştiriciliği, çilek yetiştiriciliği, ceviz yetiştiriciliği konularında Akyazı, Karasu ve Kocaali ilçelerinde çiftçi eğitim kursları düzenlenmiş olup toplamda 325 üreticimize sertifikaları verilmiştir.

Bakanlığımızca 2014 yılına “Lider Çocuk Tarım Kampı” adı altında ilköğretim 4. sınıf öğrencilerine doğa bilinci ve çevre farkındalığını kazandırmak, tabiatla buluşmalarını sağlamak, tarladan sofraya gıda üretim teknolojileri ve gıda güvenilirliği hakkında bilgi vermek amacıyla kamp etkinliği gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

2018 Yılında “Lider Çocuk Tarım Kampı” projesi kapsamında düzenlenen “Yenilebilir Yabani Otlar” konulu etkinliğe Arifiye Bekir Sıtkı Durgun İlkokulu 4. sınıf öğrencisi olan 27 çocuk katılmıştır. Öğrencilere öncelikle projenin öneminden bahsedilmiş, bölgemizde bulunan yenilebilir yabancı otlar tanıtılmış ve öğrencilere konu ile ilgili broşür ve kitapçıklar dağıtılmıştır.

HİZMET İÇİ EĞİTİMLER

2018 yılı içerisinde Bakanlığımız talimatları ile il dışında düzenlenen 84 hizmet içi eğitime, ilgili birimlerden toplam 251 personelin görevlendirilmesi yapılarak eğitimi sağlanmıştır.

TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Tarımsal işletme sahiplerinin, tarımsal üretim, işleme ve pazarlama sürecinin bütün aşamalarında karşılaştıkları problemler ve bunların birbirleriyle ilişkileri hakkında bilgi sahibi olmalarını, kendilerine, geliştirilen teknolojileri kullanırmak suretiyle, bu problemleri çözebilecek bilgi ve beceri kazandırılmasını ve kırsal alanda yaşam standardının yükseltilmesini amaçlayan tarımsal işletme sahiplerinin eğitimi, yayım, danışmanlık ve bilgilendirme faaliyetlerini düzenlemek amacıyla İlimizde çeşitli tarımsal üretici örgütleri Tarımsal Yayım ve Danışmanlık yetkisi almış olup danışmanlık hizmeti vermektedirler.

Bu üretici örgütlerinden, 2017 yılı için Tarımsal Yayım ve Danışmanlık hizmeti veren 6 adedinde toplam 12 Tarım Danışmanı görev almaktadır. Bu hizmetin karşılığında ise 2018 yılı içerisinde toplam 420.000 TL. destekleme ödemesi yapılmıştır.

TABİİ AFETLER

2018 yılı içerisinde meydana gelen tabii afetler TARSİM kapsamında olduğu için mevzuat gereği 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar gören çiftçilere yapılacak yardımlar hakkında kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılamamaktadır. Sigorta yaptıran üreticiler zararlarını tazmin edebilmektedirler.

24.06.2018 tarih ve 30458 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı gereğince 01.01.2018 / 31.12.2018 tarihleri arasında meydana gelen afetlerden zarar gören 147 çiftçinin borç ertelemeleri yapılmıştır.

TARIMSAL VERİLER

Tarım İstatistikleri kapsamında, yıllık bitkisel üretim ve hayvan sayıları İstatistik Veri Ağı (İVA) ile tarımsal fiyatlar ise İstatistik Bilgi Sistemi (İBS) ile derlenmektedir. Yıl içinde belli aralıklarla İlçe Müdürlükleri tarafından sisteme girilen verilerin kontrolleri yapılarak gerekli raporlamalar alınmaktadır. Ayrıca Bakanlığımız tarafından uygulamaya geçirilen TAMSİS (Tarımsal Ürünler Maliyet Sistemi) ile ilimizde üretilen bitkisel ürünlerin maliyetlerinin sisteme aktarılma çalışmaları yapılmaktadır.

TARIMSAL KURAKLIK ÇALIŞMALARI

Tarımsal Kuraklık çalışmalarıyla ilgili olarak, 2015 Yılı Ocak ayından itibaren her ilçeden alınan tarımsal ürünlere ait üretim bilgileri birleştirilerek Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Tarım Sigortaları ve Doğal Afetler Daire Başkanlığı'na bildirilmektedir.

Bakanlığımız tarafından hazırlanan 2018-2022 dönemini kapsayan Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı çerçevesinde Kuraklık İl Eylem Planı hazırlanarak Bakanlığa gönderilmiştir.

BÜTÇE ÇALIŞMALARI

Genel Bütçe çalışmaları doğrultusunda 2017 yılı proje ödeneklerinin İlçelere dağılımı yapılmıştır. Gerçekleşmelere ait harcamalar 3 er aylık dönemler halinde raporlanarak ilgili kuruluşlara gönderilmektedir.

ÇİFTLİK MUHASEBE VERİ AĞI SİSTEMİ ÇALIŞMALARI

Tarımsal işletmelerin yıllık gelirlerinin tespit edilmesi, ekonomik analizlerinin yapılması, tarım sektörü ve tarımsal ürün pazarlarındaki durumun değerlendirilmesi amacıyla; işletmelerden yapısal, fizikî ve malî nitelikte veri ve bilgilerin toplanmasına imkân sağlayan, Avrupa Birliği uygulamaları ile uyumlu Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sistemi (ÇMVA) oluşturulmuştur. 2016 yılında 42 işletme bu sisteme dahil edilmiş ve işletme başına 500 TL olmak üzere toplam 21.000 TL destekleme ödemesi gerçekleştirilmiştir. 2017 yılında ise 104 çiftçi ile katılım anlaşması yapılmış olup çalışmalar devam etmektedir.

TARIMSAL İŞLETME DANIŞMANLIĞI ÇALIŞMALARI

Milli Tarım Projesi kapsamında oluşturulan "Tarımsal İşletme Danışmanlığı" çalışmaları, ilimizde; Ziraat Mühendisi, Ziraat Teknikeri, Ziraat teknisyeni, Veteriner Hekim, Veteriner Sağlık Teknikeri ve Veteriner Sağlık Teknisyenlerinden oluşan 200 kişilik personel tarafından yürütülmektedir. Konuyla ilgili olarak 01.12.2016 tarihinde İl Müdürlüğümüzde Bakanlık personeli, İlçe Müdürleri ve teknik personellerin katılımı ile Tarımsal İşletme Danışmanı Bilgilendirme Toplantısı gerçekleştirilmiştir.